

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/322/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117225110
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8117225110.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: S. Q., R.. XX.XX.XXXX, D. I. XX, XXX XX N., právne zastúpený JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, právne zastúpeného Černejová & Hrbek, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Kýčerského 7, 811 05 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia 578,36 € a neprijateľnosť zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

I. Žalobu zamieťa.

II. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Návrhom došlým súdu dňa 18.12.2017 sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v preplatení úveru, ktorý má byť bez úrokov a bez poplatkov. Rovnako sa domáhal aj určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

1.1. Žalobca v žalobe uviedol, že dňa 15.12.2012 uzavrel so žalovaným (žalovaným sa myslí aj právny predchodca Consumer Finance Holding, a.s.) ako veriteľom zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 845339. Žalovaný mu poskytol bezúčelový úver vo výške 2500 €. Žalovanému dosiaľ uhradil sumu vo výške 1725,04 €.

1.2. Žalobca vychádza z bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu nedostatku zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to konkrétne náležitostí uvedených v § 9 ods. 2 písm. a), j), k) zákona č. 129/2010 Z. z., teda tvrdí, že v zmluve nie je uvedený druh spotrebiteľského úveru; predpoklady pre výpočet RPMN a rozpis splátok na istinu, úroky a poplatky.

1.3. Žalobca sa tiež domáhal určenia, že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných obchodných podmienkach bode 11.2 v znení: „Spoločnosť je oprávnená požadovať od Klienta Zmluvnú pokutu, v prípade, ak sa Klient dostal do omeškania so splatením ktorejkoľvek jednotlivéj Splátky. V 30-ty deň po dobe splatnosti je Klient povinný zaplatiť Zmluvnú pokutu vo výške 10 % z dlžnej Splátky.“, je neprijateľná, a teda neplatná.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomne podaním doručeným súdu dňa 16.04.2018 (č. I. 57 - 62), v ktorom uviedol nasledujúce:

O Napádaná zmluva obsahuje všetky zákonom vyžadované náležitosti.

O Rozpis splátok vzhľadom na rozsudok SdEÚ C-42/15, Stanovisko NBS - k aplikačným dôsledkom rozsudku C - 42/15 a rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 nie je povinnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

O Vznáša námietku premlčania žalobou uplatneného nároku.

O Napádaná zmluvná podmienka nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

3. Súd vykonal dokazovanie obsahom spisu a zistil, že žalobca ako dlžník uzavrel so žalovaným ako veriteľom Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru - pôžičky s nasledujúcimi parametrami: výška pôžička - 2500 €, výška splátky - 85,81 €, ročná úroková sadzba - 15%, RPMN - 15%, priemerná RPMN - 15%, termín konečnej splatnosti - 12/2015, celková suma na zaplatenie - 3078,36 €, počet mesačných splátok - 36, celkové náklady spotrebiteľa - 578,36 €. Súčasťou zmluvy boli aj Všeobecné obchodné podmienky.

3.1. K VOP súd uvádza - Z dôvodu rozporu s § 37 ods.1 OZ (Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.) ich súd pre nečitateľnosť považuje za nezrozumiteľné a teda neplatné vzhľadom na ich úpravu a drobné písmo. Pri svojom závere sa súd stotožňuje s rozhodnutím Finančného arbitra ČR registračné číslo 76/SU/2012, ktorého odôvodnenie považuje za príliehavé aj v prejednávanej veci a ktorý uviedol:

„Pokud jde o posouzení formálních náležitostí Smlouvy o úvěru, finanční arbitr při zkoumání Smlouvy o úvěru shledal, že Instituce tuto smlouvu koncipovala, vyjma označení jednotlivých částí Smlouvy o úvěru a identifikačních údajů smluvních stran, do dvou sloupců za využití typu bezpatkového písma z rodiny Arial, ve velikosti odpovídající zhruba 5,5 typografického bodu. Finanční arbitr provedením jednoduchého měření zjistil, že velká písmena abecedy dosahují velikosti menší než 2 mm a malá písmena abecedy, jimiž je psána většina textu, pak mnohdy až o polovinu méně.

Z předložených dokumentů finanční arbitr dále zjistil, že tato miniaturní písmena o velikosti pohybující se kolem 1 milimetru jsou vytištěna na barevném podkladě. Samotný text Smlouvy o úvěru čtenáři splývá, neboť v textu nejsou užity prakticky žádné zvýrazňující prvky jako je například kurzíva, tučná písmena nebo kapitálky (vyjma označení oddílů a článků Všeobecných obchodních podmínek). Všeobecné obchodní podmínky navíc postrádají výraznější vizuálně dělicí prvky, což nápadně ztěžuje orientaci a pochopení textu.

Finanční arbitr při zkoumání Smlouvy o úvěru, která při zvolené velikosti a typu písma představuje bez Úvěrových produktů poskytovatele šest hustě zaplněných stran textu na jiném než bílém podkladě, shledal, že Smlouva o úvěru je prakticky nečitelná pouhým okem, text není možné přečíst najednou a udržet při tom koncentraci tak, aby čtenář pochopil její obsah a veškeré důsledky ze Smlouvy o úvěru pro něj plynoucí.

Finanční arbitr konverzí textu obdobného rozsahu do běžně užívaného formátu, s přihlédnutím k doporučenému formátu pro formální písemnosti (srov. například normu ČSN 01 6910 11 Úprava písemností zpracovaných textovými editory z roku 2007, která stanoví, že obchodní písemnosti se mají psát písmem o velikosti alespoň 10 typografických bodů), zjistil, že text Smlouvy o úvěru by v takovém formátu (za využití písma Times New Roman, velikost písma 12 typografických bodů, text bez sloupců) vydal na zhruba čtyřnásobný počet stran, tj. na 24 stran.

Navíc v podmínkách, kdy čtenář například nemá možnost Smlouvu o úvěru studovat za přímého denního světla, nelze Smlouvu o úvěru bez využití pomůcek, jako jsou brýle, lupa či zdroj umělého osvětlení, a bez dostatečné časové rezervy přečíst vůbec. Finanční arbitr pro úplnost doplňuje, že jemu čtení písemností obecně nezpůsobuje žádné potíže, na čtení písemností nepotřebuje brýle a pro zkoumání Smlouvy o úvěru si vytvořil ideální podmínky (prostorové i časové), přesto mu čtení Smlouvy o úvěru působilo velké obtíže a přesvědčil se rovněž o tom, že při zhoršení světelných podmínek je Smlouva o úvěru skutečně prakticky nečitelná.

Shora uvedené posouzení není, jak je rozvedeno dále, neodůvodněným či snad účelovým, neboť i obecné soudy se jím zabývají, v neposlední řadě i Nejvyšší soud České republiky, který například ve svém rozhodnutí ze dne 29. 6. 2010, sp. zn. 23 Cdo 1201/2009, konstatoval, že [p]ro standardní adhezni smlouvy je typický dlouhý nepřehledný text psaný miniaturním, jen obtížně čitelným písmem, popřípadě dokonce jen odkaz na takto pojaté obchodní podmínky.

Nemožnost určitý text přečíst bez vynaložení zvláštního úsilí a bez využití zvláštních pomůcek, by byla sama o sobě dostačujícím důvodem pro konstatování neplatnosti Smlouvy o úvěru pro její nesrozumitelnost, jelikož platí, že právní úkon je nesrozumitelný, jestliže jednající po jazykové stránce nedosáhl v důsledku vadného slovního či jiného zprostředkování (rozuměj ve zkoumaném případě vizuálního zpracování) jasného vyjádření vůle (srov. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2010, sp. zn. 23 Cdo 2942/2009). Ke shodnému závěru došel například Vrchní soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 7. 9. 2011, sp. zn. 103 VSPH 84/2011.“

3.2. Všeobecné obchodné podmienky boli napísané v nasledujúcom formáte - Návrhom došlým súdu dňa 18.12.2017 sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v preplatení

úveru, ktorý má byť bez úrokov a bez poplatkov. Rovnako sa domáhal aj určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

3.3 Súd je presvedčený, že ak by žalovaný obdržal rozsudok písaný vo formáte ako je ukážka, tento by bez ďalšieho taktiež považoval za nezrozumiteľný. V prejednávanej veci tak súd má za to, že z dôvodu neplatnosti VOP neobsahuje napádaná zmluva minimálne čas splatnosti jednotlivých splátok (§ 9 ods.2 písm.k/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch) ako aj predpoklady pre výpočet RPMN (§ 9 ods.2 písm.j/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch), čo spôsobuje, že napádaná zmluva je bez úrokov a bez poplatkov podľa § 11 ods.1 písm.a) zákona č. 129/2010 z.z. (Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>> a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>>, r) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>> a y) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>> a § 10 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>>). Už len z uvedených dôvodov (nezaoberajúc sa neskúmaním bonity, prípadne inými nedostatkami zmluvy) bol žalobca povinný vrátiť iba sumu mu poskytnutú.

4. Nepriznané plnenie. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania sa súd primárne zaoberal touto, pretože aj v prípade dôvodnosti žaloby (tá by dôvodná v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia bola) by jej nebolo možné vyhovieť pre premlčanie.

4.1. Podľa § 107 Občianskeho zákonníka

(1) Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

(2) Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

(3) Ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihladne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat.

4.2. Od 01.07.2016 začal byť v Slovenskej republike účinný zákon č. 160/2015 - Civilný sporový poriadok. Podľa čl. 2 ods.2 CSP - Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

4.3. Zverejňovaním súdnych rozhodnutí nastala situácia, že každý účastník konania si nájde rozhodnutie, či už okresného alebo krajského súdu, ktoré vyhovuje jeho právneho názoru a prezentuje ho tým spôsobom, že rovnako má súd rozhodnúť aj v jeho veci. Tak tomu je aj v uvedenom prípade.

5. Otázka subjektívnej premlčacej doby. V prejednávanej veci má súd za nepochybné, že uplynula subjektívna premlčacia doba.

5.1. NS ČR sp. zn. 26Cdo/785/2011 - „Pro počátek subjektivní promlčecí doby podle § 107 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgy2f6nbqfzygmmjqq4>> odst. 1 ObčZ je v případě bezdůvodného obohacení získaného plněním z neplatné smlouvy rozhodující vědomost oprávněného o těch skutkových okolnostech, z nichž lze dovodit, že smlouva, z níž bylo plněno, je neplatná. Není přitom významné, zda oprávněný má takové právní znalosti, aby byl subjektivně schopen posoudit uvedené skutkové okolnosti a zjistit, že smlouva, podle níž plnil, neplatná skutečně je. Podle právní teorie (srovnej např. Švestka, J., Spáčil, J., Škárková, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgy2f6nbq>> I. § 101 - 110. Komentář. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2009, 609 s.) i praxe (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2010, sp. zn. 30 Cdo 446/2009 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembrgbpxm6lcmvzf63ttl4ytmnjw>>) je pro počátek běhu dvouleté subjektivní promlčecí doby podle § 107 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgy2f6nbqfzygmmjqq4>> odst. 1 obč. zák. rozhodný okamžik, kdy se oprávněný v konkrétním případě skutečně dozví o tom, že došlo na jeho úkor k získání bezdůvodného obohacení a kdo jej získal. V případě bezdůvodného obohacení získaného plněním z neplatné smlouvy je takovou rozhodující vědomostí znalost oprávněného těch skutkových okolností, z nichž lze dovodit, že smlouva, z níž bylo plněno, je neplatná. Není přitom významné, zda oprávněný má takové právní znalosti, aby byl subjektivně schopen posoudit uvedené skutkové

okolnosti a zistiť, že smlouva, podľa níž plnil, je neplatná (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 3. 2008, sp. zn. 28 Cdo 3977/2007 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembqhfwpwxzwgeyta>>). V souzené věci byla okolnost, že nájemní smlouva byla uzavřena bez souhlasu obecního úřadu a že podnájemní smlouvou jsou předmětné prostory pronajímány k účelu, ke kterému nejsou stavebně určeny, žalobkyni známa již při uzavření těchto smluv (viz skutková zjištění, jež nelze v dovolacím řízení úspěšně zpochybnit). Odvolací soud se tak při posouzení začátku běhu subjektivní promlčecí doby od ustálené judikatury neodchýlil.“

NS SR sp. zn. 1Cdo/67/2011 - Oprávněný sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako takýto jeho nárok, vyplývajúci z týchto skutkových okolností, možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. Ako vyplýva z obsahu spisu, žalobca poukázal predmetnú finančnú čiastku na účet žalovanej 28. augusta 2006. Podľa názoru dovolacieho súdu týmto dňom začala žalobcovi plynúť i dvojročná subjektívna premlčacia doba v zmysle § 107 ods. 1 OZ. Žalobca v konaní nepreukázal právny dôvod poskytnutia tohto plnenia, teda od počiatku šlo o plnenie bez právneho dôvodu, pričom v danom prípade niet pochyb o tom, že už v tomto okamihu boli žalobcovi známe všetky skutkové okolnosti potrebné na podanie žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. komu plnil a v akej výške.

NS ČR sp. zn. 28Cdo/685/2011- Dovolací soud vychází z názoru, že kontrolní závěr NKÚ obsahuje jak popis jím zjištěných relevantních skutkových okolností, tak jejich právní hodnocení ústící v případný závěr o porušení zákonem stanovených povinností. Kontrolní závěr NKÚ tak může u organizační složky státu jako oprávněné zakládat vědomost ve smyslu § 107 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgy2f6nbqfzygmmjqq4>> odst. 1 obč. zák. jen tehdy, pokud se příslušná organizační složka na základě takového kontrolního závěru dozví dosud neznámé skutkové okolnosti, bez nichž nelze odpovědnost za bezdůvodné obohacení dovodit. Tak tomu může být např. za situace, kdy organizační složka státu na základě kontrolního závěru NKÚ zjistí, že její závazek vůči třetí osobě, byl bez jejího vědomí již v minulosti splněn jinou organizační složkou či zanikl započtením. Naopak z hlediska vědomosti organizační složky ve smyslu § 107 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgy2f6nbqfzygmmjqq4>> odst. 1 obč. zák. nemá kontrolní závěr NKÚ význam, pokud takový závěr obsahuje pouze právní hodnocení vzniklého stavu, a to na základě stejných skutkových zjištění, jež byla známa i příslušné organizační složce státu. Tak je tomu i v souzené věci. Žalobkyni již dne 13. 12. 2004, kdy žalovanému poskytla částku o 2.832.979,- Kč vyšší, než činil soudem přiznaný nárok žalovaného, byly známy všechny rozhodné skutečnosti, na základě kterých mohla a měla uplatnit své právo na vydání bezdůvodného obohacení. Pokud tak z důvodu právní neznalosti neučinila a svého práva se začala domáhat až po té, co byla na právní stránku věci upozorněna kontrolním závěrem NKÚ, nemůže to mít vliv na její presumovanou vědomost (v souladu se zásadou neznalost zákona neomlouvá) a tedy ani na počátek běhu subjektivní lhůty ve smyslu § 107 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgy2f6nbqfzygmmjqq4>> odst. 1 obč. zák.

KS v Nitre sp. zn. 25Co/1019/2015 - V zmysle ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> sa o vzniku bezdôvodného obohatenia oprávnený dozvie vtedy, keď má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j., keď nadobudol vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a osobe obohateného. Z hľadiska plynutia premlčacej doby nie je rozhodujúce, že oprávnený mal už predtým možnosť sa dozvedieť skutočností, na základe ktorých si mohol urobiť úsudok o vzniku bezdôvodného obohatenia a jeho výške. Z uvedeného vyplýva správnosť záveru súdu prvej inštancie, že pri posudzovaní vedomosti žalobkyne o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom v prospech koho k obohateniu došlo, je potrebné z hľadiska § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> minimálne vychádzať zo dňa, kedy žalobkyňa poukázala žalovanému ako veriteľovi, poslednú splátku úveru. Navyše za situácie, že predmetnú zmluvu o úvere, ktorú uzavrela so žalovaným dňa 01. 03. 2011, podpísala, jej táto skutočnosť, že má zaplatiť sumu istiny (200 eur) zvýšenú o odplatu (160 eur), ďalej že zmluva neobsahuje údaj o RPMN a údaj o úroku, bola známa už v čase podpisu, t.j. uzavretia predmetnej úverovej zmluvy. Ospravedlnenie, že žalobkyňa nemá právnické vzdelanie a v čase podpisu zmluvy nevedela o tom, že zmluva musí obsahovať údaj o RPMN a údaj o úroku, je zavádzajúce a neopodstatnené, nakoľko už na prvý pohľad a aj laikovi musí byť zrejme neúmerné navýšenie žalovaným poskytnutého úveru.

KS v Nitre sp. zn. 6Co/220/2015 - V danom prípade teda nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa žalobkyňa pri riadnej starostlivosti musela alebo mohla dozvedieť, že na jej úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale je rozhodujúce, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedela. V danom prípade tak pri posudzovaní vedomosti žalobkyne o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom v prospech koho k obohateniu došlo, treba z hľadiska § 107 ods. 1 OZ <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> vychádzať zo dňa (dni), kedy žalobkyňa splatila žalovanej úver, z ktorého požadovala vydanie bezdôvodného obohatenia pozostávajúceho zo splatených úrokov a poplatkov, a to bez ohľadu na skutočnosť, či žalobkyňa skutočne vedela o prípadnej neplatnosti zmluvy o úvere v časti poplatkov a úrokov a o tom, že sa bezdôvodne obohacuje žalovaná. Odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedeného dospel k záveru, že k bezdôvodnému obohateniu došlo dňom 14. 02. 2007, ktorým dňom žalobkyňa splatila predmetný úver. Následne z toho vyplýva, že subjektívna dvojiročná premlčacia doba uplynula dňom 14. 02. 2009. Žalobkyňa si uplatnila svoj nárok žalobou podanou na súd dňa 17. 02. 2014, teda po uplynutí tak subjektívnej ako aj objektívnej premlčacej lehoty. Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval prvostupňový rozsudok vo výroku za vecne správny. Námietku žalobkyne popísanú v odvolaní a týkajúcu sa toho, že premlčacia doba je v tomto prípade až 10-ročná z dôvodu, že ide o úmyselné konanie žalovanej, odvolací súd neakceptoval. Pokiaľ žalobkyňa v konaní tvrdila, že na strane žalovanej ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, bola povinná na preukázanie tohto jej tvrdenia označiť alebo doložiť relevantný dôkaz. Uvedené úmyselné konanie žalovanej však žalobkyňa ničím nepreukázala, čím neuniesla dôkazné bremeno tohto jej tvrdenia. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok vo veci samej i vo výroku o trovách konania ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1963/99/>> potvrdil.

KS v Žiline sp. zn. 8Co/216/2016 - Okresný súd nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol pre premlčanie s poukazom na to, že v danom prípade došlo k uplynutiu subjektívnej premlčacej doby pred podaním žaloby. Pokiaľ žalobca začiatok plynutia premlčacej doby spájal s kontaktom s občianskym združením na ochranu spotrebiteľa, sú jeho odvolacie námietky nedôvodné. Pre začiatok plynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy sa oprávnený subjekt v konkrétnom prípade dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Rozhodujúci je moment, kedy sa oprávnený subjekt dozvie také okolnosti, ktoré sú relevantné pre uplatnenie jeho práva na súde. Touto vedomosťou sa rozumie znalosť takých okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť, nie znalosť právnej kvalifikácie. Okolnosti, za ktorých sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, sú uvedené priamo v zákone (vo vzťahu k prejednávanému prípadu je to zákon č. 258/2001 Z. z.). Vedomosť žalobcu ako spotrebiteľa o bezúročnosti a bezpoplatkovosti jeho úveru je preto potrebné spájať s touto skutočnosťou, t.j. s vedomosťou o existencii zákona č. 258/2001 Z. z., nakoľko ho nemôže ospravedlňovať to, že o tomto zákone eventuálne nevedel. Viazť začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na okamih kontaktu žalobcu s občianskym združením, od ktorého sa žalobca mal dozvedieť o tom, že úver poskytnutý žalovaným je bezúročný a bez poplatkov a že z tohto dôvodu sa žalovaný mal na jeho úkor bezdôvodne obohatiť, by bolo neprimeranou ochranou práva vybočujúcou z účelu a právneho významu ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Subjektívna 2-ročná premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia teda začala žalobcovi plynúť prvým dňom začatia splácania prvej splátky a následne splatením každej ďalšej splátky až nakoniec splatením poslednej splátky. Poslednú splátku na plnenie zo zmluvy č. 5331512 zo dňa 10.12.2007 uskutočnil žalobca dňa 14.03.2008 a na zmluvu č. 5331360 zo dňa 22.01.2013 dňa 10.12.2007. Z uvedeného je zrejmé, že v čase podania žalobného návrhu, t. j. dňa 06.10.2010 bol už nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčaný a ak zo strany žalovaného bola vznesená námietka premlčania, táto bola vznesená dôvodne. Vzhľadom na uplynutie subjektívnej premlčacej doby sú potom úvahy žalobcu o dĺžke objektívnej premlčacej doby pre posúdenie danej veci irelevantné.

OS Bratislava I., sp. zn. 7C/195/2012 zo dňa 30.03.2016 - Navrhovateľ tvrdil, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedel od svojho právneho zástupcu, na základe právneho posúdenia zmluvy o úvere. Navrhovateľ v podstate tvrdí, že od právneho zástupcu sa dozvedel o ustanoveniach § 4 ods. 2, ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. a §§ 52, 39 a 41 Občianskeho zákonníka, z ktorých možno vyvodiť čiastočnú neplatnosť zmluvy o úvere.

Podľa § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky, o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná.

Napriek tvrdeniu navrhovateľa, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedel od svojho právneho zástupcu, tomuto tvrdeniu s prihliadnutím na § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. nemožno priznať právnu relevanciu. O prípadných dôvodoch neplatnosti zmluvy o úvere vzhľadom na nevyvrátiteľnú právnu domnienku

znalosti právnych predpisov mal navrhovateľ podľa § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. vedomosť už pri podpise zmluvy o úvere, rovnako mal vedomosť už pri podpise úverovej zmluvy o tom, kto je veriteľom zo zmluvy a o tom, komu a kedy jednotlivé splátky úveru spláca. Navrhovateľ od svojho právneho zástupcu získal iba vedomosť o právnom posúdení veci, čo však nemožno stotožniť s dozvedením sa o rozhodujúcich skutkových okolnostiach pre účely zistenia vzniku bezdôvodného obohatenia. Na základe týchto skutočností súd uzavrel, že subjektívna lehota na vydanie prípadného bezdôvodného obohatenia (z absolútne neplatného právneho úkonu) začala plynúť zaplatením príslušnej splátky úveru nad rámec zákonom ustanovenej povinnosti.

Krajský súd v Trenčíne, sp. zn. 17Co/315/2017 - Ad 1. Vedomosť o obsahu práva je ovládaná zásadou „Neznalosť práva neospravedlňuje.“ Znalosť práva sa u jeho adresátov nevyvrátiteľne predpokladá a inak tomu nemôže byť ani v prípade posudzovania jeho znalosti, ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Za okamžik vzniku skutočnej vedomosti o obsahu práva je potrebné považovať deň účinnosti právneho predpisu. Pre uvedenú zložku vedomia oprávneného o bezdôvodnom obohatení platí, že aj pri posudzovaní skutočnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení v zmysle § 107 ods. 1 OZ <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> je potrebné vychádzať z normatívnych konštrukcií právnych domniek a nimi predpokladaný stav je potrebné považovať za daný aj z hľadiska skutočnej vedomosti oprávneného. V prípade právnej domnienky, akou je znalosť práva dokonca nevyvrátiteľne.

Ad 2. Vedomosť o tom, že zmluva neobsahuje údaje podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/>> je potrebné na strane žalobkyne viazať k okamžiku podpisu zmluvy. Podpis predstavuje prejav súhlasu s písomným právny úkonom. Ako prejav súhlasu teda logicky zahŕňa aj prejav znalosti obsahu.

Ad 3. Pre posúdenie okamžiku vzniku vedomosti žalobkyne o tom, že žalovanému uhrádza platby nad rámec poskytnutej istiny je významné, kedy žalobkyňa preukázateľne získala informácie, na základe ktorých si mohla urobiť dostatočný úsudok o tom, že jej platby titulom predmetnej úverovej zmluvy presiahli v úhrne výšku istiny úveru poskytnutej zo strany žalovaného. Tým, že splátky úveru uhrádza sám dlžník v jemu známej výške, je možné úsudok o okamžiku zaplatenia sumy zodpovedajúcej istine urobiť na základe jednoduchého matematického výpočtu. Preto sa dlžník musí dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamžikom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istinu prvýkrát preplatí. V danom prípade začiatok platieb nad rámec poskytnutej istiny od 18.02.2014 prezentovala žalobkyňa priamo ako tvrdenie žaloby.

Vzhľadom na uvedené nebol správny záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení na strane žalovaného dozvedela až pri návšteve právneho zástupcu. Vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, ktorý bol bezúročný a bez poplatkov v dôsledku sankcie zakotvenej v právnej úprave spotrebiteľských úverov, vzniká v zásade v okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny. Rovnaký právny záver prijal odvolací súd už v rozhodnutí sp. zn. 17Co/372/2015 <<http://merit.slv.cz/17Co/372/2015>>zo dňa 27.04.2016.

6. Okresný súd si je vedomý, že Krajský súd v Prešove obdobným žalobám o vydanie bezdôvodného obohatenia na rozdiel od vyššie citovaných krajských súdov vyhovuje s tým, že spotrebiteľ sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel od OZ HOOS, prípadne od svojho právneho zástupcu a uvádza, že “ Každý je povinný poznať právo, no nikomu nemožno nanútiť povinnosť, aby toto právo vedel aj správne aplikovať”. Keďže okresný súd s takýmto záverom nesúhlasí a má za to, že zásada “neznalosť zákona neospravedlňuje” sa týka jeho aplikácie a nie iba poznania textu zákona (v takomto prípade by uvedená zásada nemala význam a aplikáciou vyššie uvedenej vety by sa dospievalo k absurdným záverom, keďže napr. osoba XY by poznala znenie občianskeho zákonníka o vzniku kúpnej zmluvy ale nevedela by ho aplikovať, teda že je povinná v obchode tovar, ktorý má v košíku zaplatiť), rieši uvedenú otázku v súlade s rozhodovacou praxou NS SR.

NS SR sp. zn. 3 Cdo 169/2017 - 1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 14. júna 2016 č.k. 5 C 49/2016-67 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť jej sumu 2 863,98 € s príslušenstvom, ktorá predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovanej získané na úkor žalobkyne. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že účastníčky uzatvorili tri zmluvy o úvere: a/ 23. novembra 2005 zmluvu o úvere č. 7102639, ktorou žalovaná poskytla žalobkyňi úver vo výške 863,04 € a žalobkyňa sa zaviazala vrátiť žalovanej tento úver zvýšený o úrok a poplatky; takto uhradila na účet žalovanej sumu 1 712,76 €, b/ 27. októbra 2006 zmluvu o úvere č. 7103043, na základe ktorej žalovaná poskytla žalobkyňi úver vo výške 995,81 €, ktorý sa žalobkyňa zaviazala vrátiť zvýšený o úrok a poplatok; takto uhradila žalovanej sumu 1 876,16 €, c/ 23. júla 2007 zmluvu o úvere č. 7103491, na základe ktorej žalovaná poskytla žalobkyňi úver vo

výške 1 327,75 €, ktorý sa žalobkyňa zaviazala vrátiť zvýšený o úrok a poplatok; celkom takto uhradila žalovanej sumu 2 256,54 €. Uvedené zmluvy boli uzavreté za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „zákon č. 258/2001 Z.z.“). V zmysle § 4 ods. 2 písm. g/ zákona č. 258/2001 Z.z. podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere bol okrem všeobecných náležitostí aj údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“). V danom prípade tejto údaj v uzatvorených zmluvách absentoval, preto sa malo vychádzať z toho, že úver je poskytnutý bezúročne a sumy vyplatené nad výšku poskytnutého úveru predstavujú bezdôvodné obohatenie. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovaná vo vyjadrení k žalobe účinne vzniesla námietku premlčania práva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia. Konštatoval, že k jeho premlčaniu došlo tak v subjektívnej dvojročnej premlčacej dobe, ako aj v objektívnej trojročnej premlčacej dobe (§ 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka). Zákon č. 258/2001 Z.z. bol vyhlásený v Zbierke zákonov a dňom jeho uverejnenia platí domnienka, že sa stal známym pre každého, koho sa týka. Treba preto vychádzať z toho, že žalobkyňa v čase uzavretia zmluvy vedela, že ak v zmluvách chýba údaj o RPMN, úver je bezúročný a bez poplatkov. Jej tvrdenia, že o bezdôvodnom obohatení sa (subjektívne) dozvedela až po vysvetlení, ktoré jej podal právny poradca približne 2 mesiace pred podaním žaloby, považoval za účelové. Podľa názoru súdu prvej inštancie sa žalobkyňa reálne dozvedela, že na jej úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu dňom, v ktorom zaplatila úrok, ktorý nebola povinná zaplatiť (pri prvej zmluve 22. júna 2006, pri druhej zmluve 23. mája 2007 a pri tretej zmluve 22. apríla 2008). Objektívna trojročná premlčacia doba jej začala plynúť okamihom získania bezdôvodného obohatenia žalovanou, to znamená pri prvej zmluve 30. októbrom 2006, pri druhej zmluve 24. augustom 2007 a pri tretej zmluve 22. aprílom 2008. Pokiaľ bola žaloba podaná na súde až 11. apríla 2016, bolo ňou uplatnené premlčané právo. Za nenáležitú označil pritom súd prvej inštancie argumentáciu žalobkyne o desaťročnej objektívnej premlčacej dobe. Žalovaná sa totiž nedopustila úmyselného konania, predpokladom ktorého je vedomosť konajúceho, že sa bezdôvodne obohacuje; to v jej prípade preukázané nebolo.

2. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 9. novembra 2016 sp. zn. 7 Co 302/2016 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny [§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu dospel súd prvej inštancie na základe výsledkov vykonaného dokazovania k správnej závere, že žalovaná sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatila. V ich vzájomnom spotrebiteľskom právnom vzťahu prijala totiž od žalobkyne nad rámec poskytnutého úveru peňažné plnenie, ktoré jej vzhľadom na absenciu údajov o RPMN nepatrilo (§ 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z.). Odvolací súd poukázal na to, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy oprávnený získal informácie o právnej stránke možnosti domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia (napríklad o tom, ako možno právne kvalifikovať jeho nárok), nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné [odvolací súd v súvislosti s tým poukázal na právne závery vyjadrené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 67/2011]. Rozhodujúcim pritom je, že zákon č. 258/2001 Z.z. priamo ustanovuje, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. I keď je v danom prípade žalobkyňou spotrebiteľka práva neznalá, bolo by neprimeranou ochranou jej práva, pokiaľ by bol začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby posunutý na deň, kedy sa od svojho právneho poradcu dozvedela, že žalovaná sa na jej úkor obohatila. Podľa názoru odvolacieho súdu, zhodného s názorom súdu prvej inštancie, subjektívna dvojročná premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia uplynula v danom prípade pred podaním žaloby. Súd prvej inštancie bol preto povinný prihliadnúť na námietku premlčania dôvodne vznesenú žalovanou, v dôsledku ktorej nemohol žalobkyňu priznať premlčané právo. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu žalobkyňa nepriliehavo poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 MCdo 9/2012, v zmysle ktorého princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. V danom prípade totiž žalovaná vzniesla hmotnoprávnu námietku premlčania, na ktorú súd musel vziať zreteľ. Ak druhá strana účinne vzniesla námietku premlčania, nemožno ani v prípade spotrebiteľa pripustiť odlišnú interpretáciu ustanovení zákona o plynutí subjektívnej premlčacej doby, v ktorej sa môže domáhať vydania bezdôvodného obohatenia.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie spísané advokátom, ktorý v článku II. dovolania výslovne uviedol, že podaný mimoriadny opravný prostriedok je prípustný podľa §

421 ods. 1 písm. b/ CSP, lebo napadnuté rozhodnutie, ktorým bol potvrdený prvoinštančný rozsudok, záviselo od vyriešenia právnej otázky v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu zatiaľ ešte nevyriešenej. Podľa presvedčenia žalobkyne odvolací súd založil rozhodnutie na nesprávnom právnom názore, ktorým de facto zotrel rozdiel medzi subjektívnou a objektívnou premlčacou dobou. Žalobkyňa, plniac svoje povinnosti z úverových zmlúv, poskytovala - ako spotrebiteľka - žalovanej peňažné plnenia, pričom nemala vedomosť o tom, že v zmluve chýba nejaká náležitosť, v dôsledku ktorej je úver bezúročný a bez poplatkov. Ficcia znalosti právnych predpisov sa v jej prípade nemôže uplatniť. Odvolacím súdom prijatý právny názor o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je nepodložený výsledkami vykonaného dokazovania a priečiaci sa zákonu (§ 102 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Skutočnú vedomosť o tom, že žalovaná sa na jej úkor bezdôvodne obohatila, získala žalobkyňa až po právnej porade 26. januára 2016, bezprostredne po ktorej udelila plnú moc svojmu právnenému zástupcovi, aby ju zastupoval v danom spore. Od tohto dňa do podania žaloby neuplynula žiadna premlčacia doba. Zdôraznila, že pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby je nevyhnutné preukázať vedomosť jednak o vzniku bezdôvodného obohatenia, jednak o tom, kto sa bezdôvodne obohatil. V danom prípade výsledky vykonaného dokazovania nepreukázali, že by žalobkyňa získala takúto vedomosť pred 26. januárom 2016. Z týchto dôvodov dovolateľka žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

12. V danom prípade právna otázka, ktorú dovolateľka nastolila v dovolaní, bola už dovolacím súdom vyriešená.

12.1. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 67/2011 pripomenul, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Najvyšší súd tu konštatoval, že v prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje dvojročnú subjektívnu a trojročnú, resp. desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. Ich vzájomný vzťah je taký, že pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k vznieseniu námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo, a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel alebo nie. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Keďže oprávnený sa o bezdôvodnom obohatení nemôže dozvedieť skôr, ako vzniklo, ani subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr ako objektívna. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr.

12.2 Pre účely preskúmaného prípadu treba osobitne poukázať na tú časť odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 67/2011, v ktorej uviedol, že „to, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. To znamená, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka), keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie“.

12.3. K obdobným právnym záverom dospel najvyšší súd tiež v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 121/2009, v ktorom uviedol, že pre začiatok behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie „skutkového stavu“ (poznámka dovolacieho súdu: teda nie posúdenie jeho právnej kvalifikácie).

13. Na podklade uvedeného dovolací súd konštatuje, že žalobkyňa nedôvodne tvrdí, že právna otázka, ktorú nastolila v dovolaní, nebola ešte dovolacím súdom vyriešená. Na tom nemôže nič zmeniť nesúhlas žalobkyne založený na jej skutkových tvrdeniach, v zmysle ktorých sa o okolnostiach významných z hľadiska určenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby dozvedela v iný deň, než uviedol odvolací súd.

14. Dovolací súd k predchádzajúcim bodom poznamenáva, že pri argumentácii akýmkoľvek súdnym rozhodnutím treba vždy jeho text vnímať v kontexte konania, v ktorom bolo rozhodnutie vydané. V danom prípade žalobkyňa nenáležite poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 MCdo 9/2012 [a v ňom vyjadrený právny názor (že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ ustupuje v spotrebiteľských veciach

v závislosti od konkrétnych okolností princípu dôležitejšiemu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa)) vydané v skutkovo a právne odlišnej (exekučnej) veci, líšiacej sa od predmetného sporu žalobkyne a žalovanej nielen z hľadiska podstaty a účelu konania, ale aj procesného postavenia spotrebiteľa. Nie bezvýznamnou je tu tiež okolnosť, že v konaní sp. zn. 6 MCdo 9/2012 poukázal najvyšší súd na uvedený princíp v súvislosti s riešením procesnej otázky (oprávnenia exekučného súdu skúmať právomoc rozhodcovského súdu vydať rozhodcovský rozsudok); v danom prípade ale žalovaná v dovolaní vzťahuje uplatnenie tohto princípu na riešenie hmotnoprávnej otázky (začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby).

15. Skutočnosť, že dovolateľkou vymedzená právna otázka už bola vyriešená dovolacím súdom, opodstatňuje záver, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP prípustné.

6.1. Posledne citované rozhodnutie NS SR je v súlade s vyššie citovanými rozhodnutiami NS ČR (pri totožnej právnej úprave) ako aj s rozhodnutiami nasledujúcimi.

ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 258/03 - Přijetí závěrů obecného soudu o obsahu právního úkonu (smlouvy) je posouzením právním, představuje autoritativní interpretaci právně relevantního projevu soukromé vůle, není tedy zjištěním skutkovým, nýbrž činěním právních poznatků (viz shodně usnesení sp. zn. III. ÚS 280/03 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembqgnpws2lj152xgxzshaya>>). Skutkovými jsou v této souvislosti toliko zjištění faktální (nikoli ale zjištění povinnosti), čili zjištění samotné existence právního úkonu, identifikace jeho subjektů, je-li učiněn v písemné formě, ověření pravosti listiny, konstatování znění textu apod.

NS ČR - 33Odo/1688/2005 - již v rozsudku ze dne 29. října 1999, sp. zn. 2 Cdon 1548/97 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptcojzg5ptex3dmrxw4xzrgu2dq>>, uveřejněném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. R 73/2000, vyslovil Nejvyšší soud ČR názor, že zjišťuje-li soud obsah smlouvy, a to i pomocí výkladu projevů vůle, jde o skutkové zjištění, zatímco dovozuje-li z právního úkonu konkrétní práva a povinnosti účastníků právního vztahu, jde již o aplikaci práva na zjištěný skutkový stav, tedy o právní posouzení. Obdobně v rozsudku ze dne 31. října 2001, sp. zn. 20 Cdo 2900/99 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembqgfpptemc7mmsg6xxzshedydaxzzhe>>, publikovaném v časopise Soudní judikatura pod č. 46/2002, uvedl dovolací soud, že činí-li soud z obsahu smlouvy (případně z dalších pramenů) zjištění o tom, co bylo jejími účastníky ujednáno, dospívá ke skutkovým zjištěním; vyvozuje-li poté, jaká práva a povinnosti odtud pro účastníky vyplývají, formuluje závěry právní, resp. jde o právní posouzení věci.

6.2. Vyššie citovaná judikatúra teda jednoznačne aj začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty objektivizuje vedomosťou o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodit' bezdôvodné obohatenie. Totiž iba takto chápaný začiatok behu premlčacej lehoty možno dokazovať. To kedy žalobca tvrdí, že si vec nechal právne posúdiť tak (v zmysle vyššie citovanej judikatúry) relevantné nemôže byť, pretože žalovaný v takomto prípade nemá žiadnu obranu a začiatok plynutia premlčacej lehoty by závisel iba od tvrdenia žalobcu. Bolo by teda nepreukázateľné, či sa žalobca o právnom posúdení nedozvedel skôr a zároveň by bolo otázkou, prečo si žalobca právne posúdenie nenechal vykonať skôr. Pri posudzovaní dozvedenia sa o právnom kvalifikovaní známych skutkových okolností (ak by to teda malo byť rozhodujúce) by to znamenalo, že dodávateľ je daný napospas tvrdeniu spotrebiteľa bez akejkolvek reálnej možnosti namietat', kedy sa toto právne vedomie u spotrebiteľa udialo a teda bez reálnej možnosti namietat' premlčanie.

6.3. Súd má teda zato, že subjektívna premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia začala plynúť dňom, keď žalobcom zaplatená čiastka presiahla čiastku žalobcovi žalovaným poskytnutú (pričom skutkové okolnosti týkajúce sa nedostatkov zmluvy boli žalobcovi známe dňom jej uzavretia a všetky platby vzhľadom na vyššie uvedené treba v celku považovať za platby len istinu), čo bolo v čase 20.06.2015 a subjektívna premlčacia lehota tak uplynula dňa 20.06.2017, čo znamená, že žaloba podaná dňa 18.12.2017 bola podaná po uplynutí premlčacej doby (subjektívnej), čo znamená nemožnosť priznania uplatneného nároku.

7. Na vyššie uvedených záveroch procesného súdu nič nemení ani rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 MCdo/9/2012 - Oprávnená sa svojej zodpovednosti za uzavretie neprijateľnej rozhodcovskej doložky nemohla zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech povinného. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu

totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov (akým je v danej veci zákon o bankách) zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.

7.1. Uvedené rozhodnutie jednak vychádzalo z iného skutkového stavu, jednak sa týkalo aplikácie zákona o bankách a jednak žiadnym spôsobom nespochybňuje rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/67/2011.

Naviac, rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 MCdo/9/2012 sa žiadnym spôsobom nevyrovnáva s

O § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov SR - O všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná.

a s

O § 15 zákona č. 400/2015 o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov SR - O všetkom, čo bolo v zbierke zákonov vyhlásené, sa má za to, že dňom vyhlásenia sa stalo známym každému, koho sa to týka.,

čo jeho presvedčivosť a argumentačnú využiteľnosť znižuje.

8. Neprijateľná zmluvná podmienka. V zmysle čl. 2 C.s.p. súd znovu poukazuje na judikatúru najvyššej súdnej autority - NS SR, ktorý vo veci sp. zn. 5 Cdo/1280/2015 uviedol - Aby mohol súd v občianskom súdnom konaní, v ktorom ide (aj) o posúdenie otázky, či niektoré ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy vykazuje znaky neprijateľnej podmienky, musí dôsledne skúmať a náležite rozlíšiť, či tvrdeným dôvodom neplatnosti je sama podstata zmluvnej podmienky (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka), alebo taký dôvod neplatnosti, ktorý sa týka všeobecne každého prejavu vôle [napríklad preto, lebo vôľa nebola prejavovaná slobodne a dostatočne určito či zrozumiteľne (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka) alebo pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony (§ 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka) alebo ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov (§ 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka), alebo preto, že za spotrebiteľa konal ako zástupca ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného (§ 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka)]“ (z uznesenia najvyššieho súdu z 29. januára 2015 sp.zn.

3 Cdo 27/2011). K všeobecným dôvodom neplatnosti právneho úkonu patrí aj rozpor prejavu vôle z hľadiska jeho obsahu a účelu so zákonom, ako aj jeho obchádzanie a tiež rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka). Ak má súd v priebehu konania preukázané, že sú naplnené predpoklady pre absolútnu neplatnosť právneho úkonu, má povinnosť prihliadnuť na túto skutočnosť z úradnej povinnosti a ďalšími otázkami, napríklad neprijateľnými podmienkami sa nemusí vôbec zaoberať (viď Jaroslav Krajčo, Spotrebiteľská zmluva v aplikačnej praxi SR a EÚ, Eurounion, 2011 str. 133). Z uvedeného vyplýva, že ak súd rozhodujúci o nároku vyvodzovanom zo spotrebiteľskej zmluvy dospeje k záveru, že spotrebiteľská zmluva ako prejav vôle nemá zákonom stanovené náležitosti (§ 37 a nasl. Občianskeho zákonníka), vyslovuje jej neplatnosť nie z dôvodu existencie neprijateľnej zmluvnej podmienky, ale pre všeobecné dôvody neplatnosti každého prejavu vôle.

8.1. Vzhľadom na neplatnosť celých VOP zo všeobecného dôvodu, nebolo potrebné zaoberať sa neplatnosťou jedného z ustanovení VOP z dôvodu neprijateľnosti a preto bola žaloba v tejto časti zamietnutá.

9.1. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

9.2. Žalovaný v konaní plne úspešný má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom dôvod na aplikáciu § 257 C.s.p. súd nezistil a žalobcom nebol tvrdený.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.